

**DIEREXPERIMENTENCOMMISSIE
BEROEPSONDERWIJS NEDERLAND**

JAARVERSLAG 2010

1. INLEIDING.

Dit verslag betreft de activiteiten van de DEC BON, met betrekking tot de 6 hieronder genoemde onderwijsinstellingen waaraan in 2010 advies werd uitgebracht.

- a. AVANS Hogeschool, Breda
- b. PTC +, Barneveld
- c. Groenhorst College, Barneveld
- d. Van Hall Larenstein, Leeuwarden
- e. Hogeschool Rotterdam, Rotterdam
- f. Hogeschool Utrecht, Utrecht

De DEC BON valt onder de verantwoording van de hierboven genoemde vergunninghoudende instellingen.

De taken die deze DEC zich gesteld heeft is de vergunninghouders te adviseren over de voorgenomen praktisch onderwijskundige elementen, en het bediscussiëren van ethische vraagstukken betreffende het uitvoeren van dierkundige handelingen in het onderwijs in het algemeen.

Deze DEC is goedgekeurd op 29 juli 1998 (Kenmerk GZB/VVB 983713). Dit besluit is gewijzigd en erkend in Dierexperimentencommissie Beroepsonderwijs Nederland. Het besluit is per 1 januari 2009 in werking getreden.

2. ALGEMENE GEDEELTE.

De werkwijze van de DEC is dat de aangemelde onderwijsmodulen voor het volgende periode van een jaar worden besproken, waarna het advies aan de desbetreffende vergunninghoudende onderwijsinstellingen wordt uitgebracht; en dat in principe ieder najaar in een bijeenkomst een meer algemeen ethische vraagstelling wordt bediscussieerd.

Aangezien onderwijs-elementen in het middelbaar- en hogerberoepsonderwijs waarbij gebruik wordt gemaakt van levende dieren, vallen binnen de wet op de dierproeven en dientengevolge ook door een DEC moeten worden behandeld, hebben een vijftal onderwijsinstututen indertijd besloten gezamenlijk een DEC in te stellen om hun dierexperimentele onderwijs te laten toetsen.

3. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE:

Funcitie	Deskundigheid	Arbeidsverhouding a, b, c, d, e en f	Betrokken bij dierproeven
Voorzitter (lid),	Bescherming/Proefdieren	geen	neen
Secretaris (lid),	Bescherming/Proefdieren	geen	neen
Vice voorz. (lid),	Ethiek	geen	neen
Penningm. (lid),	Dierproeven	b.	ja
Lid 5,	Alternatieven	geen	neen
Lid 6,	Dierproeven/Alternatieven/Ethiek	geen	ja
Lid 7,	Dierproeven	f.	ja
Lid 8,	Bescherming/proefdieren	geen	neen
Lid 9,	Geen	geen	neen
Art.14 (Adv.),	Dierproeven/proefdieren		
Art.14 (Adv.),	Dierproeven/proefdieren		

4. VERGADERINGEN

De Commissie vergaderde in 2010 twee keer plenair

5. OVERZICHT VAN DE DIERPROEVEN WAAROVER ADVIES IS UITGEBRACHT

AVANS Hogeschool, Breda

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 19	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 20	29	Positief	15	-	-	-	1 jaar	-

Hogeschool Rotterdam

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 21	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 22	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 23	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-

PTC+, Barneveld

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 24	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-

Groenhorst College, Barneveld

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 25	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-

Hogeschool Utrecht, Utrecht

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 26	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 27	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-

Van Hall 1Larenstein, Leeuwarden

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 28	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 29	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 30	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 31	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 32	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 33	29	Positief	10	-	-	-	1 jaar	-
Plan 34	29	aangehouden	-	14	-	-	1 jaar	8/3/2011

PTC plus, Barneveld

Nummer onderzoeksplan	Doel onderzoek	Advies 1 ^e bespreking	Voorwaarden	Reden	Vragen	Advies 2 ^e bespreking	Looptijd	Eventueel verdere bespreking
Plan 35	29	Positief	-	-	-	-	1 jaar	-
Plan 36	29	Positief	37	15	-	-	1 jaar	-

Van sommige onderzoeksplannen werd aan de docenten verzocht het protocol aan te passen en opnieuw in te dienen, dit had te maken met wijzigingen van bijvoorbeeld het aantal dieren dat nodig was voor het practicum dan wel het ongerief waaraan de dieren werden blootgesteld.

6. SIGNALERING, REFLECTIE EN EVALUATIE

Vaardigheden Dierkundige Experimentele Technieken:

- De studenten dienen vaardig te zijn in het hanteren en fixeren van dieren. Deze vaardigheid is noodzakelijk om op een verantwoorde wijze voorbereidingen uit te kunnen voeren voor dierkundige experimentele technieken met dieren.
- Het betreft hier biotechnische handelingen zoals: verschillende toedieningsvormen en canulaties. Deze technieken worden meerdere malen uitgevoerd om de noodzakelijke basis vaardigheden te verkrijgen. Het ongerief kan gering/matig zijn voor bepaalde technieken wanneer wordt gestart met het onderwijs practicum door de studenten.
- Bepaalde technieken vinden plaats op geënestheseerde dieren. Daarbij is er geen ongerief. Het onder anesthesie brengen is gering/matig ongerief
- Dit practicum is van essentieel belang voor studenten die later beroepsmatig proefdierkundige biotechnische handelingen gaan verrichten.
- Bij elk van de behandelde protocollen wordt besproken of het leerdoel (verkrijgen van handvaardigheid, soms in combinatie met cognitieve leerdoelen) voor de uitoefening van het beroep waarvoor wordt opgeleid nog legitiem is.
- Er wordt jaarlijks besproken of er inmiddels alternatieve methoden zijn om hetzelfde leerdoel te bereiken. En of de vormgeving van het onderwijs (technische uitvoering van de practica) door middel van aanpassingen zou kunnen leiden tot minder diergebruik/ongerief.
- Door de DEC wordt onder andere getoetst op welke wijze de dieren worden gedood. Vervolgens wordt gekeken naar het maximum aantal, dat nodig is voor het practicum. De diersoort en of het surplusdieren zijn.
- Knelpunten: n.v.t.
- Advies: positief

Vaardigheden Biotechnische Handelingen

- Doel van het practicum is het lege artis uitvoeren van bloedafname bij landbouwhuisdieren met het oog op de beroepsuitoefening van personen o.a. die betrokken zijn bij de georganiseerde dierziektenbestrijding.
- Vooraf wordt er uitgebreid theoretische achtergronden van bloedafname per diersoort gegeven inclusief de anatomie van de verschillende diersoorten. Het hanteren en fixeren van de dieren is van essentieel belang, dit met het oog op bloedafname van de dieren.
- Een aantal diersoorten worden hergebruikt voor bloedafname. De hoeveelheid bloed verschilt per diersoort en varieert van 1 tot 10 ml. En het ongerief van de dieren is matig.
- Er wordt uitgebreid aandacht gegeven voor communicatieve en ethische aspecten in relatie tot de eigenaren van de dieren en andere betrokkenen.
- Het onderzoek wordt getoetst en beoordeeld op de wijze waarop het wordt uitgevoerd. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de handvaardigheid en de deskundigheid in relatie tot de technieken.
- De afweging met betrekking tot dit onderzoek is het aantal dieren dat nodig is voor dit onderzoek en het matig ongerief van de dieren o.a die worden hergebruikt voor dit doel.
- Knelpunten: nvt.
- Advies: positief

Bijlage: Format-Onderzoeksplan

Secr. DEC BON